

In ramos palmarum (homilia 3a) (sub nomine Joannis Chrysostomi)

Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου λόγος εἰς τὰ βαΐα

Ἡδη τῆς δεσποτικῆς πανηγύρεως προλάμπει τὰ χάρισμα τα, ἤδη τῆς πανευφήμου ἑορτῆς προτρέχει τὰ μηνύματα, ἤδη τῆς καθολικῆς ἀναστάσεως ἀρραβῶνα δεξάμενος Λά ζαρος τῷ κυρίῳ συνανάκειται, ἤδη τῆς δωρεᾶς τὸ μυστήριον τοὺς τῷ βαπτίσματι προσ τρέχοντας εὐωδιάζει, ἤδη ὁ πιστεύσας λαὸς εἰς ὑπάντησιν τῷ κυρίῳ προσδραμῶν βοᾷ λέγων, καθὼς ἀρτίως ἤκουες· Ὁσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος, ὁ ἀεὶ ἐρχόμενος καὶ ὢν μεθ' ἡμῶν καὶ ἕξω τῶν πιστῶν μηδαμῶς γινόμενος.

Ὅντως ὁ ὄχλος ἐκεῖνος βασιλικὴν ἐγνώρισεν εἴσοδον· ὡσπερ γὰρ ἐν τοῖς παροῦσι βασιλέως ἐπιστρατεύσαντος τυράννω καὶ μετὰ νίκης ὑποστρέφοντος πάντες οἱ πολῖται τῆς αὐτοῦ πόλεως πρὸ τῆς πόλεως συναντῶσιν ἐγκωμίους τὴν νίκην ἀμειβόμενοι ἄγει δὲ αὐτοὺς πρὸς τοῦτο οὐκ ἔνδοξος ἔρωσ ἀλλ' ἐπινίκιος πόθος, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ ὡς ἐπὶ βασιλέως τροπαιοῦχου ἅπαν τὸ πλῆθος καὶ ἐκ τῶν λόγων καὶ ἐκ τῶν βαΐων ἐμήνουν, ὅτι νικητῆς ὁ παραγενάμενος, μᾶλλον δὲ ὅτι θεὸς ὁ γνωριζόμενος· θεῷ γὰρ μόνω ἀρμόδιοι αἱ φωναὶ αἱ τότε μὲν λεχθεῖσαι, νῦν δὲ παραναγνωσθεῖσαι καὶ τοῖς συνετοῖς θεῖα μυστήρια παραγυμνοῦσαι. Ὁσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Τί ἐστὶν Ὁσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις; Τουτέστι Σῶσον δὴ ὁ ἐν τοῖς ὑψίστοις· τὸ γὰρ Ὁσαννὰ σῶσον δὴ ἐρμηνεύεται τῇ Ἑβραΐδι φωνῇ. Ὁσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Τουτέστιν ὡς ἄνω σωτηρία καὶ κάτω φιλανθρωπία. Ὁ ὄχλου θεογνωσία ἀγγελικῆς διακονίας μετεσχηκότος, γῆν πατοῦντος καὶ οὐρανὸν χωροβατοῦντος, σῶμα περικειμένου καὶ τὰ τῶν ἀσωμάτων μετερχομένου, Ἰουδαῖοι τὴν προσηγορίαν καὶ Χριστιανοὶ τὴν ἐργασίαν, κοσμικοὶ τὴν διαγωγὴν καὶ ἀποστολικοὶ τὴν ὁμολογίαν. Ἄνωθεν καὶ οὗτοι ὡς Πέτρος τὴν ἀποκάλυψιν ἐδέξαντο· ὡσπερ γὰρ ὁ κορυφαίτατος τῶν ἀποστόλων Πέτρος οὐκ ἐξ οἰκείας μελέτης, ἀλλ' ἐκ θείας ἀποκαλύψεως ἔλεγε πρὸς τὸν κύριον· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, καὶ ὁ κύριος δεικνύων ὅτι οὐκ ἐξ οἰκείων λογισμῶν, ἀλλ' ἐκ τοῦ πατρὸς ἔλαβε τὴν ἀποκάλυψιν μακαρίζων αὐτὸν ἔλεγεν· Μακάριος εἶ

, Σίμων Βάρ Ἰωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ ὄχλος ἄνωθεν τὴν ἀποκάλυψιν δεξάμενος ἀρμοδίου φωνᾶς ἐβόα πρὸς τὸν κύριον λέγων· Ὁσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Ἔστι δέ τις ὡς εἰκὸς εἰπεῖν· Καὶ πόθεν ἡμῖν ἀποδείξεις ὅτι ὁ Ἰουδαϊκὸς οὗτος ὄχλος ἄνωθεν ἔλαβε τὴν ἀποκάλυψιν; Πόθεν ὑμῖν ἀποδείξω; Ἐξ αὐτῶν τῶν τοῦ κυρίου ῥημάτων. Ἰδόντες γὰρ φησιν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας· Ὁσαννὰ τῷ υἱῷ Δαυΐδ, ἠγανάκτησαν καὶ εἶπαν τῷ Ἰησοῦ· Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· Ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε· Ἐκ στομάτων νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον; Καὶ οὐκ ἐκ μόνων δὲ τῶν τοῦ κυρίου ῥημάτων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς παραδόξου τῶν ὄχλων συστροφῆς καὶ ἀπαντήσεως καὶ τῶν ἔργων ὧν ἐποίουν, οὐ μόνον κράζοντες, ἀλλὰ καὶ τοὺς κλάδους τῶν ἔλαιων καὶ τὰ βαΐα τῶν φοινίκων κόπτοντες καὶ ταῖς χερσὶ φέροντες, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ὑποστρωννύοντες, καὶ σωτῆρα καὶ βασιλέα καὶ κύριον προσαγορεύοντες. Ὅθεν καὶ παντὶ που δῆλον ὅτι ἄνωθεν

ἐδέξαντο τὴν ἀποκάλυψιν. Πόθεν ἐγνώριζεν ὁ ὄχλος βασιλέα τὸν κύριον; Οὐκ ἐφόρει διάδημα βασιλέως κοσμικοῦ, οὐ περιεβέβλητο ἀλουργίδα, οὐκ ἐπεφέρετο πλῆθος στρατοῦ, οὐ προέτρεχον αὐτοῦ ἵπποι καὶ ἄρματα καὶ ἀσπίδες χρυσο κόλλητοι, οὐκ ἐπωχεῖτο ἄρματι πορφυροστρώτῳ βασιλικῶ· πῶλῳ δὲ ἐκαθέζετο ἄλλοτρίῳ, μικρῶ, δώδεκα μαθητὰς μόνους ἐπαγόμενος. Πόθεν οὖν ὁ ὄχλος ἔγνω αὐτὸν βασιλέα τυγχάνειν, εἰ μὴ ἄνωθεν ἔλαβε τὴν ἀποκάλυψιν; Διὸ καὶ οὐκ ἐζήτουν ἐπὶ τοῦ κυρίου διάδημα κοσμικόν· ἔγνωσαν γὰρ αὐτὸν ἀνάρχως βασιλεύοντα. Οὐκ ἐζήτουν ἀλουργίδα· ἐθεώρουν γὰρ αὐτὸν ἀναβαλλόμενον φῶς ὡς ἰμάτιον.

Οὐ περιεβλέποντο πλῆθος στρατοῦ, πεισθέντες τῷ εἰρηκότι προφήτῃ· Μύρια μυριάδες ἀγγέλων ἐλειτούργουν αὐτῷ, καὶ χίλια χιλιάδες ἀρχαγγέλων παρειστήκεισαν αὐτῷ. Οὐκ ἐπεζήτουν ἵππους καὶ ἄρματα· ἐγνώρισαν γὰρ Χριστὸν ἀρματηλατοῦντα καὶ τοὺς εὐαγγελιστὰς καθάπερ ἵππους παρακολουθοῦντας, πεισθέντες τῷ εἰρηκότι προφήτῃ Ζαχαρίας δὲ οὗτός ἐστιν, ὅτι Ὁπίσω αὐτοῦ ἵπποι λευκοὶ καὶ πυρροὶ καὶ ποικίλοι καὶ ψαροί. Λευκὸς ἵππος Ματθαῖος, ὡς τὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ κυρίου σαφέστερον ἐκθέμενος· ψαρὸς ἵππος Μάρκος, ὡς διανθέστερον τὸ εὐαγγέλιον γράψας· ποικίλος ἵππος Λουκᾶς, ὡς εὐγλωττότερον καὶ ποικίλα τὰ κατὰ τὸν κύριον ἐκθέμενος· πυρρὸς ἵππος Ἰωάννης, ὡς τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ καθάπερ ἀστραπῆ πυρὸς τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις ἐκλάμψας, ἐν ἀρχῇ ἣν ὁ λόγος λέγων καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. Θεόθεν τοίνυν ὁ Ἱεροσολυμιτικὸς ἐκεῖνος πιστὸς ὄχλος τὴν ἀποκάλυψιν δεξάμενος οὐκ ἐσκανδαλίσθη ὑπὸ τοῦ εὐτελοῦς πῶλου, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη ὑπὸ τῆς δεσποτικῆς παρουσίας. Διὸ μόνον εἶδον τὸν κύριον ἐπιβεβηκότα τῷ πῶλῳ, εὐθέως προφητικαῖς προρρήσεσι νυχθέντες, ἀναλαβόντες τὰ βαῖα τῶν φοινίκων ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους οἱ ὄχλοι· Τί ἀναμένομεν καὶ οὐκ ἐξερχόμεθα εἰς ἀπάντησιν τοῦ νοητοῦ φοίνικος κρατοῦντες τὰ βαῖα τῶν φοινίκων; Ὁ καρπὸς αὐτοῦ γλυκασμοῦ καὶ ἀθανασίας πλήρης· τὰ φύλλα αὐτοῦ τῆς οἰκουμένης ἰάματα· τὸ στέλεχος αὐτοῦ, τουτέστι τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ, τοῦ κόσμου παντὸς σωτηρία καὶ τρόπαιον τῆς κατὰ τοῦ διαβόλου νίκης. Ἦκούσαμεν τῆς ἐξ ἔθνῶν ἐκκλησίας ἐν τοῖς Ἰασημασι τῶν ἀσμάτων βοώσης· Ἀναβήσομαι ἐπὶ τὸν φοίνικα, κρατήσω τῶν κλάδων αὐτοῦ. Προλάβωμεν τὴν ἐξ ἔθνῶν ἐκκλησίαν καὶ ὡς φοίνικα νοητὸν καὶ ὡς βασιλέα κραταῖον ἀσπασώμεθα. Ταῦτα τῶν ὄχλων λεγόντων καὶ διαπραττομένων καὶ τὸν κύριον εὐφημούντων, οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι δριμυχθέντες σφόδρα, ἐπετίμουν τοῖς ὄχλοις λέγοντες· Τί ποιεῖτε, τί ματαιολογεῖτε, προπετέστατοι; Ὡς θεῷ τῷ υἱῷ τοῦ τέκτονος προσέρχεσθε τὰ βαῖα κρατοῦντες; Κύριον ὀνομάζετε τὸν μὴ ἔχοντα ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι; Βασιλικὰς φωνὰς βάλλετε τῷ ἐπὶ πῶλῳ ὄνου καθεζομένῳ; Οὐχὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ παρ' ἡμῖν εἰσιν;

Παύσασθε, προπετέστατοι· εἰ δὲ μή, κολασθήσεσθε. Διὰ τοῦτο γὰρ ἐσμεν, ὅπως τοὺς ἐν ὑμῖν προπετεστάτους σημειώσωμεθα δίκας τῆς τόλμης ἀποτιννύντας. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι τῶν ἀρχιερέων λεγόντων οὐ κινοῦνται μὲν πρὸς στάσιν τῆς εἰρήνης παρουσίας, ἀποκρίνονται δὲ πρὸς αὐτοὺς τῆς χάριτος συνεργούσης· Μέμφεσθε ἡμῖν, φαρισαῖοι, καὶ κόλασιν ἀπειλεῖτε ὡς βλασφημίαν προἰεμένοι; Τίνες κολάσεως ἄξιοι, ὑμεῖς οἱ τὰς γραφὰς ἀναγινώσκοντες καὶ μὴ νοοῦντες, ἢ ἡμεῖς οἱ ἀκούοντες καὶ κρατοῦντες; Σφαλλόμεθα βαῖα τῶν φοινίκων τῷ κυρίῳ προσφέροντες; Οὐκ αὐτός ἐστιν ὁ τῆς δικαιοσύνης φοῖνιξ; Οὐ περὶ αὐτοῦ κέκραγεν ὁ προφήτης· Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει; Οὐκ αὐτὸς ἦνθησε τῶν τυφλῶν τὴν ἀνάβλεψιν; Οὐ χωλοῖς ἀκώλυτον τὸν δρόμον ἐχαρίσατο; Οὐ τὸν παράλυτον τὴν βαστάσασαν κλίνην βαστάσαι πεποίηκεν; Οὐ τὸν τεταρταῖον Λάζαρον ἐξήγειρεν ἐκ θανάτου; Οὐ διὰ τοῦτο βούλεσθε τὸν Λάζαρον

πάλιν ἀποκτείναι; Οὐχ ὑμεῖς τὸν λίθον ἀπεκυλίσατε, καὶ τῇ ἀπιστίᾳ ὡς λίθοι σκληρύνεσθε; Οὐχ ὑμῖν ἐπέτρεψε λῦσαι τὰς κειρίας, ἵνα μὴ ὡς ἐπὶ τοῦ ἐκ γεννητῆς τυφλοῦ ἄλλον ἐξ ἄλλου τάφου παραπηδήσαντα ψευδολογήσητε; Ἄει ὑμεῖς τοῖς καλοῖς βασκαίνετε, ὧ φαρισαῖοι, καὶ τῷ πλήθει πιστεύοντι ἐναντιοῦσθε.

Διὰ τοῦτο πάλιν τὸν Λάζαρον ἐβουλεύασθε φονοκτονῆσαι, ἵνα τοῦ ὄχλου τὴν πίστιν ἐκκόψητε. Κεῖσθω ὅτι φονεύετε τὸν Λάζαρον, οὐ δύναται πάλιν αὐτὸν ἀναστῆσαι; Ἴδωμεν τίς κοπωθήσεται, ὑμεῖς φονεύοντες ἢ ἐκεῖνος ἐγεῖρων. Ὑμεῖς ἔργω καὶ κόπῳ φονεύετε, αὐτὸς λόγῳ ἀνίστησιν. Τίς μᾶλλον κοποῦται; Οὐχ ὁ λόγος τοῦ ἔργου κουφότερος; Σφαλλόμεθα, ὧ φαρισαῖοι, ὅτι ὡς βασιλεῖ προσήλθομεν τῷ κυρίῳ; Τὸν πῶλον θεωροῦντες μᾶλλον ἐνεδυναμώθημεν· διὸ καὶ βασιλέα κραταῖον γνωρίζομεν καὶ ἔχομεν τὴν γραφὴν παρὰ πόδας, ἵνα μάθητε καὶ συνῆτε ὅτι οὐχ ἡμεῖς σφαλλόμεθα, ἀλλ' ὑμεῖς πλανᾶσθε. Ἔχετε τὸν προφήτην Ζαχαρίαν· τούτου τοὺς λόγους ἀναπτύξατε, φοβήθητε αὐτοῦ τὸ δρέπανον τῆς ἐκδικήσεως, ὅτι οὗτος ὁ προφήτης ἐκ πολλῶν τῶν χρόνων τὴν Ἰουδαίαν εὐαγγελιζόμενος κέκραγεν· Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιών· ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι πραῦς καὶ ἡσυχος, καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου υἰὸν ὑποζυγίου. Μὴ σφαλλόμεθα τὴν γραφὴν ἀναγινώσκοντες καὶ τὸν βασιλέα γνωρίζοντες καὶ ἑαυτοὺς εὐεργετοῦντες καὶ τοὺς ἀμφιβάλλοντας ἐπιστρέφοντες; Τὸν προφήτην κατέχετε καὶ τὸν προφητευθέντα νοεῖν οὐ θέλετε; Ἀπόστητε τοιγαροῦν, ὧ φαρισαῖοι· ὅσον ἡμῖν ἐπίκεισθε, τοσοῦτον μᾶλλον ἡμῶν τὸν ζῆλον διεγείρετε. Διὸ οὐ παυόμεθα βοῶντες· Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου. Γνωρίζομεν τὸ ὄνομα, ὧ φαρισαῖοι· τοῦτο τὸ ὄνομα τῆς Αἰγύπτου ἡμᾶς ἠλευθέρωσε καὶ τὴν θάλασσαν βατὴν πεποίηκε καὶ τὴν ἔρημον ἐπόλισε καὶ εἰς γῆν ῥέουσάν γάλα καὶ μέλι ἐνώκισε, τὸν προφήτην βοᾶν παρεσκεύασεν· Γνώτωσαν ὅτι ὄνομά σοι κύριος, σὺ μόνος ὑψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Καὶ ὅτι μὲν ὁ ὄχλος εὐπειθῆς ὑπῆρχεν, οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀπειθεῖς, ἤκουες ἀρτίως τοῦ εὐαγγελιστοῦ λέγοντος· Καὶ συνεβουλεύσαντο οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀπο κτείνωσιν, ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων ὑπῆγον καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Εἶδες τῶν ἀρχιερέων τὴν μανίαν; Ἴνα ἐκκόψωσι τῆς πίστεως τὸ πλήθος, ἐζήτησαν τὸν Λάζαρον ἀποκτείναι λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· Ἐὰν τὸν Ἰησοῦν ἀποκτείνωμεν, καταλείψωμεν δὲ τὸν Λάζαρον ζῶντα, οὐδὲν ὠφελοῦμεν· τοῦτον γὰρ ὀρῶντες εἰς ἐκεῖνον πιστεύουσιν. Ὅπως οὖν μὴ καὶ μετὰ θάνατον πρόσκομμα ἡμῖν γένηται τοῦ πιστεῦναι πάλιν τινὰς εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἀποκτείνωμεν τὸν Λάζαρον, ἵνα πάντη τὴν μνήμην αὐτοῦ ἐξαλείψωμεν. Ταῦτα δὲ ἔλεγον οἱ ἀρχιερεῖς ὡς ἄνθρωποι ματαιόφρονες, μὴ συνιέντες ὅτι ὁ κύριος μέλλων τὸν ἐκούσιον θάνατον καταδέχεσθαι ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ἀθανασίας, οὐκ ἤμελλε τὸν Λάζαρον μόνον καὶ τὴν τούτου ἔγερσιν μνήμην τῷ κόσμῳ καταλιμπάνειν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀκαταμάχητον σταυρόν, ὃν οὐ δυνήσονται οὔτε πορθῆσαι οὔτε κρύψαι οὔτε ματαιῶσαι, διὰ πάσης τῆς οἰκουμένης δεικνύντα τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ τὴν δύναμιν. Ποῖος γὰρ οἶκός ἐστιν ὁ μὴ ἔχων τοῦ σταυροῦ τὸ σημεῖον, τρόπαιον κατὰ δαιμόνων καὶ φυλακτῆριον ψυχῶν ὑπάρχον; Τί οὖν ὁ εὐαγγελιστής; Καλὸν γὰρ καὶ τὴν κεφαλὴν τῆς πάσης περικοπῆς ψηλαφησαί. Ἦκουες ἀρτίως τοῦ εὐαγγελιστοῦ λέγοντος· Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὃν ἠγείρεν ἐκ νεκρῶν. Καὶ ποία αὕτη ἢ Πρὸ ἑξ ἡμερῶν ἡμέρα; Ἡ παροῦσα ἡμέρα, ἢ τὸν πρόδρομον Ἰωάννην χαρακτηρίζουσα. Ὡσπερ γὰρ Ἰωάννης προέδραμε τοῦ κυρίου, οὕτω καὶ αὕτη προέδραμε τῆς ἀναστάσεως· καὶ ὡσπερ ὁ Ἰωάννης δακτυλοδεικτῶν τὸν κύριον ἔλεγεν· Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν

ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου, οὕτω καὶ αὕτη δακτυλοδεικτοῦσα τὴν μέλλουσαν κυριακὴν κέκραγε λέγουσα· Ἴδε ἡ μήτηρ τῶν μελλόντων ἀναγεννᾶσθαι. Πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα. Ἀκούσατε τὴν ἡμέραν· οὐ γὰρ ἀπλῶς κεῖται τὸ Πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα, ἀλλ' ἵνα σὺ μάθῃς ἑαυτὸν προκαθαίρειν ἀπὸ πάσης κηλίδος, ἵνα λύσης ἔχθραν, ἵνα παύσῃς ὀργὴν, ἵνα σβέσῃς διαβολὴν, ἵνα σφίγξῃς ἀγάπην καὶ πλατύνῃς φιλοπτωχίαν, ἵνα μὴ μόνος σὺ ἑορτάσῃς ἀλλὰ καὶ ὁ ἐνδεούμενος συνεορτάσῃ σοι· ἐὰν γὰρ μὴ μεταδῶς τῷ χρεῖαν ἔχοντι, σὺ μὲν ἑορτάζεις, ἐκεῖνος δὲ στυγνάζει. Ὅπως οὖν μὴ γένηται ἐπὶ σοῦ τὸ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου, μετάδος τῷ χρεῖαν ἔχοντι, εὐποίησον τῷ ἐνδεουμένῳ, ὅπως καὶ σὺ διὰ παντὸς ἑορτάσῃς κάκεῖνος συνευωχηθῆ. Τί οὖν ὁ εὐαγγελιστής; Πρὸ ἕξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ὡς τῆς τοῦ κυρίου σοφίας. Ἦγειρε τὸν Λάζαρον, ἵνα ἐρεθίσῃ τὸν διάβολον. Ἦκουε διὰ βραχέων. Ὡς εἶδεν ὁ διάβολος τοῦ κυρίου βοήσαντος· Λάζαρε, δεῦρο ἕξω, καὶ πάντα τὰ καταχθόνια διαλυθέντα καὶ τὰς κάτω δυνάμεις μὴ ὑποφερούσας κρατεῖν ὡς βασιλικοῦ προστάγματος καταπεμφθέντος, μᾶλλον δὲ ὡς θεϊκοῦ βουλήματος ἐνεργοῦντος, καὶ ὅτι παραυτὰ αἱ μὲν τρίχες Λαζάρου ἄνωθεν ἐρριζοῦντο, τῶν δὲ νεύρων αἱ διαλύσεις συνεσφίγγοντο, τῶν δὲ σαρκῶν αἱ μειώσεις ἀνεπληροῦντο, τῶν δὲ ὀστέων ὁ χωρισμὸς συνηρμόζετο, τῶν δὲ ἰχώρων τὰ ρεῖθρα συνεστέλλοντο, τὸ δὲ πνεῦμα τὸ ζωτικὸν ὑπεισήρχετο, ἡ δὲ δέσποινα ψυχὴ τὴν ἀρχαίαν προτέραν μονὴν ἀπελάμβανεν, ὡς εἶδε ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια τούτων γινόμενα, θορυβηθεὶς καὶ ἐναγώνιος γενόμενος ἐπέτασσε ταῖς ὑπ' αὐτὸν δυνάμεσι λέγων· Ἀντιτάξασθε, κραταιώθητε, τὴν ἐμὴν βασιλείαν μὴ προδῶτε.

Ὡς τί πέπονθα; Καταλύεται τὸ κράτος τοῦ θανάτου, ὅπερ διὰ τῆς ἀμαρτίας ἐκτησάμην· ὃν ἔχω τέσσαρας ἡμέρας κρατῶν νῦν ἀναδίδωμι βίαν. Μεγάλῃ συμφορᾷ περιπέπτωκα· ἠρξάμην ἐξεμεῖν οὐς κατέπιον. Οὐ διὰ τὸν Λάζαρον μόνον κλαίω, φοβοῦμαι μὴ καὶ τοὺς ἄλλους οὐς κατέχω ἀπὸ τοῦ Ἀδάμ μεχρὶ τοῦ νῦν ἀπολέσω. Σπουδῆς μοι χρεῖα καὶ πολλῆς ἰσχύος· εἰ μὴ προκαταλάβω τὸν τῷ λόγῳ συλοῦντά με, πάσης μου τῆς ὑπάρξεως κενὸν ἀποδειξί με. Εὐρον ὁ πράξω, ἔγνω τί ποιήσω· ἔχω τοὺς Ἰουδαίους συνδρόμους, μισθοῦμαι τὸν Ἰούδαν, αἰεὶ μοι οὗτος ὑπουργεῖ καλῶς. Φιλάργυρος γὰρ ὢν προσελθούσης γυναικὸς τὸ μύρον τριακοσίων δηναρίων διετιμήσατο κόπους παρέχων αὐτῇ· καὶ τὸ μὲν μύρον διετιμήσατο τριακοσίων δηναρίων, τὸν δὲ δεσπότην τοῦ μύρου τριάκοντα δηναρίων πωλήσει. Πολλῆς μοι οὖν σπουδῆς χρεῖα σταυρὸν κατασκευάσαι· αὐτὸς μου τὸν Λάζαρον ἔλαβεν, ἐγὼ αὐτὸν ὦδε ὅλον καθελεύσω καὶ τοῖς νεκροῖς συναριθμήσω, ἵνα μάθῃ κατὰ μείζονος μὴ στρατεύεσθαι.

Ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια τούτων βουλεύσασθαι καὶ εἰπεῖν τὸν διάβολον ἠρέθισε τὸν Λάζαρον ἐκ νεκρῶν ἀναστήναι. Διὸ καὶ τοὺς Ἰουδαίους εἰς μείζονα φθόνον διήγειρεν ὥστε ὑπουργῆσαι τῇ βουλῇ αὐτοῦ καὶ σταυρὸν τῷ κυρίῳ κατασκευάσαι, ἵνα γένηται ἡ κατάρα εὐλογία καὶ τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ τοῖς πᾶσι σωτηρία. Διὰ γὰρ τῆς τοῦ Λαζάρου ἀναστάσεως ὁ μὲν διάβολος ἐταράχθη, οἱ δὲ φαρισαῖοι συνήχθησαν, ἡ Μάρθα ἐπληροφορήθη, ἡ Μαρία ἐδοξάσθη, ἡ ἀνάστασις προανεδείχθη, οἱ μαθηταὶ κραταιότεροι ἐγένοντο, καὶ πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων πιστεύσαντες εἰς τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν ὑπήντησαν αὐτῷ μετὰ κλάδων καὶ βᾶϊων κράζοντες καὶ λέγοντες· Ὡσαννά ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ερευνητικό έργο: ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΗΣ – ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ.
Χρηματοδότηση: ΚΠ Interreg IIIA (ΕΤΠΑ 75%, Εθν. πόροι 25%).

Εργαστήριο Διαχείρισης Πολιτισμικής Κληρονομιάς, www.aegean.gr/culturaltec/chnlab.
Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας, © 2006.

Επιτρέπεται η ελεύθερη χρήση του υλικού με αναφορά στην πηγή προέλευσής του.